

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **J. B.** pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. c/, v spojení s § 138 písm. j/ Tr. zák. vedenej na Okresnom súde v Novom Meste nad Váhom pod sp. zn. 1 T 190/2011 a na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 3 Tos 131/12 a sp. zn. 3 Nto 26/12 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2012 v Bratislave návrh obžalovaného **J. B.** na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. a rozhodol

t a k t o:

Trestné veci obžalovaného **J. B.** vedené na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 3 Tos 131/12 a 3 Nto 26/12 sa Krajskému súdu v Trenčíne **n e o d n í m a j ú.**

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde v Novom Meste nad Váhom sa vedie trestná vec proti obžalovanému **J. B.** pod vyššie uvedenou spisovou značkou a pre uvedený obzvlášť závažný zločin. Trestné stíhanie sa nachádza v štádiu konania hlavného pojednávania po zrušení pôvodného rozsudku Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom z 5. júna 2012 odvolacím Krajským súdom v Trenčíne jeho uznesením z 30. augusta 2012 sp. zn. 2 To 93/2012 a vrátení veci súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Okresný súd v Novom Meste nad Váhom po predchádzajúcich nariadených úkonoch určil vo veci termín hlavného pojednávania na 27. novembra 2012. V ten istý deň došlo poštou na tento okresný súd podanie obžalovaného J. B. datované dňom 23. novembra 2012, v ktorom namietol zo zaujatosti predsedu a členov senátu konajúceho na okresnom súde, ale zároveň namietal zo zaujatosti aj sudcov Krajského súdu v Trenčíne a síce z toho dôvodu, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom je synom sudcu Krajského súdu v Trenčíne, ich mená sa mu zatiaľ nepodarilo zistiť, avšak týmto sa javia tieto inštitúcie ako previazané a vzniká pochybnosť o ich nezaujatosti, pretože majú pomer k prejednávanej veci. Žiadal preto, aby bola jeho vec uvedeným osobám a inštitúciám odňatá, resp. aby boli z konania zaujaté osoby a inštitúcie vylúčené.

Treba dodať, že Okresný súd v Novom Meste nad Váhom pred uvedeným hlavným pojednávaním dňa 21. novembra 2012 rozhodoval o žiadosti obžalovaného J. B. o prepustenie z väzby a uznesením z tohto dňa ju zamietol s tým, že trvajú dôvody väzby obžalovaného podľa § 71 ods. 1 písm. a/ a c/ Tr. por. Toto uznesenie bolo napadnuté sťažnosťou obžalovaného a to tým istým podaním doručeným Okresnému súdu v Novom Meste nad Váhom dňa 27. novembra 2012, ktorým vzniesol námietku zaujatosti senátu okresného súdu ako aj celého súdu a zároveň v tom istom podaní i sudcov Krajského súdu v Trenčíne, pričom z obsahu podania je zrejmé, že navrhoval, aby týmto súdom bola z vyššie uvedených dôvodov vec odňatá a prikázaná inému súdu.

Na hlavnom pojednávaní 27. novembra 2012 Okresný súd v Novom Meste nad Váhom najprv rozhodol podľa § 32 ods. 3 Tr. por., že členovia senátu tohto súdu, ktorí vo veci konajú a to predseda senátu JUDr. Ivan Pavlovič a prísediaci V. G. a J. M. nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci, nariadený úkon hlavného pojednávania však zdržal a vykonal výsluchy svedkov a znalca, ktorých na tento deň predvolal a potom hlavné pojednávanie odročil na deň 16. januára 2013 s tým, že vec bude predložená nadriadenému súdu na rozhodnutie o návrhu na odňatie a prikázanie veci.

Okresný súd v Novom Meste nad Váhom predložil Krajskému súdu v Trenčíne predmetnú vec súčasne na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného proti rozhodnutiu okresného súdu z 21. novembra 2012, ktorým zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby a zároveň aj o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu okresného súdu z 27. novembra 2012,

ktorým senát tohto súdu rozhodol, že nie je vylúčený z vykonávania úkonov predmetného trestného konania a súčasne aj o návrhu obžalovaného na odňatie veci ako okresnému tak i krajskému súdu a jej prikázanie inému súdu.

Obe sťažnosti a návrh obžalovaného sú na Krajskom súde v Trenčíne vedené každá pod inou spisovou značkou. Vec, v ktorej mal krajský súd rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby, viedol pod spisovou značkou 3 Tos 130/12. O tejto sťažnosti Krajský súd v Trenčíne rozhodol 17. decembra 2012 uznesením sp. zn. 3 Tos 130/12 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Rastislava Vranku a JUDr. Stanislava Hájička.

Sťažnosť obžalovaného proti uzneseniu okresného súdu, ktorým rozhodol, že senát tohto súdu nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania je vedená na krajskom súde pod spisovou značkou 3 Tos 131/12 a vec týkajúca sa návrhu na odňatie a prikázanie veci pod spisovou značkou 3 Nto 26/12.

Predseda senátu Krajského súdu v Trenčíne vzhľadom na vyššie naznačený obsah podania obžalovaného, ktorým namietal zo zaujatosti celý krajský súd, predložil vec 18. decembra 2012 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Postup Krajského súdu v Trenčíne, keď najprv rozhodol o väzbe obžalovaného, a až tak predložil vec na rozhodnutie o návrhu na odňatie a prikázanie veci, je súladný so zákonom a ide o analogický prípad ako je predpokladaný v § 32 ods. 4 Tr. por., že išlo o taký úkon, ktorého nevykonanie by mohlo ohroziť účel trestného konania. Účel trestného konania je vymedzený v § 1 Trestného poriadku, z ktorého je zrejmé, že pri postupe v trestnom konaní je treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických a právnických osôb. Vzhľadom na väzobnú vec a ustanovenie § 2 ods. 6 Tr. por., že súdy sú povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene, pri súbehu viacerých základných práv, keď obvinený má právo na spravodlivý proces v primeranej lehote, ktoré je podmienené tým, aby rozhodol príslušný súd, o ktorého nezaujatosti nemožno mať pochybnosti, ale zároveň v primeranej lehote, čo je obzvlášť zdôraznené vo vyššie citovanom ustanovení Trestného poriadku dotýkajúcom sa väzobných vecí, bolo nevyhnutné urýchlene rozhodnúť o väzbe obžalovaného. Väzba vážne zasahuje do osobnej slobody obžalovaného a pri strete viacerých

práv, ktoré obvinený má v trestnom konaní, právo na osobnú slobodu ako najcennejšie ľudské právo, prevažuje nad ostatnými, lebo nemožno ponechať dlhšiu dobu v neistote osobu vo väzbe, ako sa o jeho veci, v ktorej sa domáha prepustenia na slobodu rozhodne a to bez ohľadu na to, či už v prospech alebo neprospech obžalovanej osoby. Nemožno však čakať až na rozhodnutie o tom, či z dôvodu vznesenej námietky zaujatosti sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania všetci sudcovia príslušného súdu, ktorý má o väzbe obžalovaného rozhodnúť.

Pokiaľ ide o samotný návrh obžalovaného na odňatie a prikázanie veci spočívajúci na námietke zaujatosti celého príslušného súdu, treba podotknúť, že o návrhu v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. možno rozhodnúť o odňatí veci príslušnému súdu len tej, ktorú v danom štádiu trestného konania má rozhodnúť a je pridelená konkrétnemu senátu, resp. sudcovi, aby v nej konal. Nemôže sa konať o abstraktnej, eventuálne do úvahy prichádzajúcej veci, v ktorej by mal príslušný súd rozhodnúť, napr. o odvolaní alebo sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej, keď vopred nie je známe, či taký opravný prostriedok bude podaný.

V danom štádiu konania má Krajský súd v Trenčíne rozhodnúť vo veciach týkajúcich sa návrhu obžalovaného na odňatie veci Okresnému súdu v Novom Meste nad Váhom a o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu uvedeného okresného súdu, že členovia senátu tohto súdu nie sú vylúčení z vykonávania úkonov predmetného trestného konania.

Keďže zároveň je namietaný celý Krajský súd v Trenčíne, zaoberal sa najvyšší súd otázkou, či ide o takú situáciu, že všetci sudcovia Krajského súdu v Trenčíne sú vylúčení z dôvodov predpokladaných zákonom a uvedených v § 31 ods. 1 až 3 Tr. por., pre ktorý dôvod by nemal kto na tomto súde rozhodnúť o veciach, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie a v ktorých je príslušný rozhodnúť. Ide o vyššie uvedené dve veci.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por., z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne a inému jemu na roveň postavenému súdu, na podklade predloženého návrhu a po preskúmaní

predloženého spisového materiálu z pohľadu riešenej otázky zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie ani jednej z vecí Krajskému súdu v Trenčíne, o ktorých má tento rozhodovať, a ich prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Inštitút odňatia a prikázania veci v zmysle citovaného zákonného ustanovenia znamená prelomenie ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a je výnimočným opatrením. Možno ho aplikovať iba vtedy, ak pre takýto postup existujú dôležité dôvody. Dôležitosť dôvodu pre aplikovanie tohto výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu, musí byť porovnateľná s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi. Zákonným sudcom je sudca súdu príslušného v zmysle zákonných procesných predpisov na rozhodnutie o danej otázke, ktorá sa má riešiť a ktorému bola vec v zmysle rozvrhu práce daného súdu pridelená spôsobom predpokladaným zákonom na rozhodnutie.

Všeobecnú námietku zaujatosti sudcov príslušného súdu možno považovať za návrh na odňatie a prikázanie veci. V danom prípade námietka obžalovaného týkajúca sa krajského súdu je čiastočne konkrétna vo vzťahu k sudcovi, ktorého syn má byť prokurátorom tej okresnej prokuratúry, ktorá podávala obžalobu na obvineného J. B. K ostatným nie je konkrétna ale všeobecná, odvodzujúca zaujatosť všetkých sudcov príslušného súdu od blízkeho rodinného vzťahu obžalovaným nemenovaného sudcu k prokurátorovi a tým poukazujúca na vzájomnú prepojenosť týchto inštitúcií, vyvolávajúcu pochybnosť o ich nezaujatosti.

Za dôležitý dôvod v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por. treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať, okrem iného, zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.

Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých

sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť napr., že uvedený orgán alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednávanou trestnou činnosťou. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Takýto vzťah k veci alebo osobám uvedeným v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. ani ku konajúcim členom senátu súdu prvého stupňa, či vo veci konajúcemu prokurátorovi na súde prvého stupňa, nebol na strane žiadneho sudcu príslušného Krajského súdu v Trenčíne zistený.

Až na dvoch sudcov sa všetci sudcovia Krajského súdu v Trenčíne, nielen z trestného oddelenia ale i zo všetkých ostatných úsekov, ktorí sú momentálne činní na tomto súde a nie je u nich prekážka vo výkone sudcovskej činnosti, vyjadrili, že sa necítia vo veci zaujatí, že obžalovaného ani nepoznajú a nemajú žiadny vzťah k veci. Dvaja sudcovi Krajského súdu v Trenčíne, jeden z trestnoprávneho úseku a jedna sudkyňa z obchodnoprávneho úseku sa vyjadrili, že sa cítia vo veci zaujatí z dôvodu, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Novom meste nad Váhom je ich synom. Nejde o sudcov, ktorí by mali v predmetnej veci obžalovaného J. B. rozhodovať a iba to, že majú osobný vzťah k jednému z prokurátorov Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom, nevylučuje z rozhodovania ostatných sudcov, ktorí nemajú žiadny vzťah k veci ani osobám, ktorých sa úkony trestného konania týkajú, ani takýto blízky rodinný vzťah k vo veci konajúcim osobám zo strany súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, predovšetkým vo veci konajúcemu prokurátorovi okresnej prokuratúry.

Treba poznamenať, že v predmetnej veci bol obžalovaným namietaný zo zaujatosti aj prokurátor Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom JUDr. T. T. Ten podával obžalobu v danej veci a bol aj činný na hlavnom pojednávaní Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom a skôr než okresný súd pokračoval v otvorenom hlavnom pojednávaní, po jeho prerušení rozhodol tento prokurátor uznesením z 27. novembra 2012

sp. zn. Pv 47/11-224 podľa § 32 ods. 3 Tr. por., že nie je vylúčený z vykonávania úkonov predmetného trestného konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to poznamenáva preto, že v tomto rozhodnutí uvedený prokurátor výslovne uvádza, že žiadny zo sudcov Krajského súdu v Trenčíne nie je jeho otcom. Z toho možno uzavrieť, že blízky príbuzenský vzťah ku konajúcemu prokurátorovi, ktorý podával obžalobu a na okresnom súde zastupoval stranu obžaloby, nemá taký vzťah k orgánu činnému v trestnom konaní, ktorým treba rozumieť osobu konajúcu v konkrétnej trestnej veci, nie všeobecne že pôsobí v takom orgáne, ale v danej veci nekoná.

Napokon, pokiaľ aj bol jeden zo sudcov trestnoprávneho úseku krajského súdu pre taký dôvod, že je otcom jedného z prokurátorov Okresnej prokuratúry v Trenčíne, nie však JUDr. T. T., vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ako to uvádza a cíti sa zaujatý, to ešte neznamená, že možno mať dôvod na pochybnosť o nezaujatosti všetkých ostatných. Ďalších osem sudcov len z trestnoprávneho úseku Krajského súdu v Trenčíne uvádza, že sa necítia zaujatí a okrem jednej sudkyne aj všetci ďalší sudcovia z ostatných úsekov tohto súdu.

Dodať treba, že predovšetkým u sudcov senátu 3 T Krajského súdu v Trenčíne, do ktorého boli veci pridelené na rozhodnutie, a to u JUDr. Jozefa Janíka, JUDr. Rastislava Vranku a JUDr. Stanislava Hájička, ktorí rozhodovali o väzbe obžalovaného a ani u sudcov senátu 2 T JUDr. Petra Tótha, JUDr. Dušana Eckera a JUDr. Jozefa Mészároša, ktorí rozhodovali o odvolaní obžalovaného v predmetnej veci, ako bolo vyššie poznamenané, 30. augusta 2012, neboli zistené také skutočnosti, ktoré by ich z dôvodu § 31 ods. 1 alebo ods. 2 a 3 Tr. por. vylučovali z rozhodovania v predmetnej veci. Teda ani už v naposledy rozhodnutej veci zo 17. decembra 2012 o väzbe, ani v predchádzajúcom konaní o odvolaní obžalovaného nerozhodovali sudcovia, u ktorých by bolo možné mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Naznačené dôvody pre zaujatosť neboli zistené ani u ďalších dvoch sudcov trestnoprávneho úseku príslušného krajského súdu JUDr. Ondreja Gáboríka a JUDr. Františka Kováča. Je teda dosť sudcov len zo samotného trestnoprávneho úseku, ktorí by mohli vo veci konať bez toho aby mohla vzniknúť pochybnosť o ich nezaujatosti a celý rad ďalších sudcov je na iných úsekoch tohto súdu.

Pokiaľ by išlo o situáciu, že by bola vec pridelená do senátu, v ktorom by mal rozhodovať sudca krajského súdu ako odvolacieho, ktorý sa sám cíti zaujatý a oznámi svoju zaujatosť, v zmysle § 32 ods. 1 Tr. por. o takej námietke má rozhodovať iný senát tohto súdu. Ak by takú námietku vzniesla niektorá zo strán, nie všeobecnú, ale voči konkrétnemu sudcovi, ktorý je zaradený v senáte, ktorému vec bola pridelená podľa rozvrhu práce súdu na rozhodnutie, podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o tom rozhoduje tento senát.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezisťuje dôvod na odňatie veci Krajskému súdu v Trenčíne pre pochybnosti o zaujatosti všetkých jeho sudcov, ako to naznačoval obžalovaný, rozhodol tak, ako sa uvádza vo výroku tohto uznesenia.

Krajský súd bude musieť najprv rozhodnúť o sťažnosti obžalovaného proti rozhodnutiu Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom z 27. novembra 2012, ktorým rozhodol podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o nevyhlúčení členov senátu okresného súdu z vykonávania úkonov predmetného trestného konania a nadväzne na to aj v závislosti od predchádzajúceho rozhodnutia o návrhu obžalovaného na odňatie veci Okresnému súdu v Novom Meste nad Váhom a jej prikázaní inému súdu toho istého druhu a stupňa v obvode Krajského súdu v Trenčíne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 20. decembra 2012

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová